Uppsala kommun
uppsala.kommun@uppsala.se

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av ämnet slöjd i grundskolans högstadium vid Ärentunaskolan i Uppsala kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av vissa kvalitetsaspekter i ämnet slöjd i grundskolans högstadium vid Ärentunaskolan. Granskningen genomfördes under våren 2026.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen sex utvecklingsområden som angetts i beslut den 10 april 2026.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Ärentunaskolan senast den 28 oktober 2026 skulle redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Uppsala kommun har inkommit med en sådan redovisning den 22 oktober 2026.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Skolans arbete med att ge eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus

- Ge eleverna ett processinriktat lärarstöd som innehåller dialog i form av formativ respons.

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Ge eleverna möjlighet att löpande reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med läraren.

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolans arbete med att ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Utforma en undervisning så att eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön och ge eleverna möjlighet att i den egna slöjdprocessen välja att använda olika metoder för resurshushållning.

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolans arbete med att se till att slöjdämnet omfattas av ett jämställdhetsperspektiv

- Organisera så att elevernas val av materialinriktning görs medvetet och underbyggt samt se till att flickor och pojkar ges möjlighet att prova olika materials kombinationsmöjligheter med varandra.

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Skolans arbete med att ge eleverna en slöjdundervisning som främjar deras möjligheter att arbeta med processen i fokus

Utvecklingsområde 1

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge eleverna ett processinriktat lärarstöd som innehåller dialog i form av formativ respons.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan ger eleverna ett processinriktat lärarstöd som innehåller dialog i form av formativ respons. Enligt huvudmannen har slöjdlärarna på skolan gemensamt utvecklat rutiner för att löpande stämma av med eleverna om deras val, lösningar, strategier och vad nästa steg är i deras arbete. Eleverna får även en skriftlig återkoppling i sin slöjddagbok. Huvudmannen bedömer att åtgärderna har medfört att undervisningen i större utsträckning präglas av kontinuerlig dialog mellan lärare och elever under arbetsprocessen. I redovisningen nämns att lärarna följer elevernas arbete mer systematiskt och att båda lärarna ger återkoppling som hjälper eleverna att utveckla sina idéer, göra medvetna val och hitta strategier för att komma vidare med sina arbeten. På längre sikt förväntar sig huvudmannen att åtgärderna möjliggör att eleverna utvecklar en ökad självständighet och större förståelse för den egna arbetsprocessen. Ytterligare åtgärder som skolan planerar är att följa upp arbetet genom lektionsbesök, elevenkäter och dialog mellan rektorn och slöjdlärare.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 2

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge eleverna möjlighet att löpande reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med läraren.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan ger eleverna möjlighet att löpande reflektera över sin arbetsprocess, inklusive resultat, tillsammans med läraren. Enligt huvudmannen har lärarna infört strukturerade reflektionssamtal med eleverna, under och efter avslutat arbetsområde. Lärarna har även vidareutvecklat elevernas slöjddagbok genom att införa reflektionsfrågor kring arbetsprocessen och resultatet samt en mer strukturerad handledning kopplad till reflektionsdelen. Huvudmannen bedömer att åtgärderna har medfört att eleverna återkommande får möjlighet att, tillsammans med lärare och andra elever, analysera sina val och värdera kvaliteten i sina arbeten både muntligt och skriftligt. Reflektion har blivit en mer integrerad del av undervisningen. På längre sikt förväntas åtgärderna stärka elevernas förmåga att reflektera över sin arbetsprocess och utveckla sitt arbete.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolans arbete med att ge eleverna möjlighet att utveckla kunskaper om hållbar utveckling

Utvecklingsområde 3

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Ge eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan ger eleverna en undervisning som bidrar till fördjupad förståelse och kunskap om olika material utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Enligt huvudmannen har åtgärder vidtagits genom att lärare i båda materialinriktningarna använder sig av Skolverkets stödmaterial i ämnet slöjd för att säkerställa att den planerade undervisningen bidrar till fördjupade kunskaper inom hållbar utveckling. Undervisningen innehåller numer fler moment där eleverna får undersöka och jämföra olika materials egenskaper, ursprung, framställning och miljöpåverkan. Huvudmannen bedömer att åtgärderna har bidragit till att undervisningen innehåller tydligare och mer sammanhängande inslag om hållbar utveckling inom båda materialinriktningarna. Eleverna får fler möjligheter att utveckla kunskaper om hur olika material framställs,

används och hur det påverkar miljön. Lärarnas gemensamma planering har stärkt likvärdigheten mellan materialinriktningarna och skapat bättre förutsättningar för att alla elever ska möta och arbeta med hållbarhetsfrågor. På längre sikt förväntas eleverna utveckla en djupare förståelse för hur materialval och resurser påverkar miljön. Åtgärderna förväntas även bidra till att eleverna utvecklar ett mer reflekterande och ansvarsfullt förhållningssätt till konsumtion och användning av material. Ytterligare åtgärder som planeras är att lärarna återupptar ämnesövergripande samarbeten med andra ämnen för att fördjupa elevernas kunskaper om material och hållbar utveckling. Arbetet kommer att följas upp genom bland annat gemensamma utvärderingar och elevsamtal. Resultaten används för att kontinuerligt utveckla undervisningen och stärka elevernas kunskaper om olika material och hur materialval påverkar miljön.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 4

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Utforma en undervisning så att eleverna får reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön och ge eleverna möjlighet att i den egna slöjdprocessen välja att använda olika metoder för resurshushållning.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan utformar en undervisning som får eleverna att reflektera över hur det egna arbetet påverkar miljön samt ger eleverna möjlighet att göra val av olika metoder för resurshushållning. Enligt huvudmannen har åtgärder vidtagits genom att lärarna har utvecklat undervisningen så att hållbar utveckling och resurshushållning integreras i elevernas arbetsprocess. Genom slöjddagboken får eleverna regelbundet reflektera över hur materialval, metoder och resursanvändning påverkar miljön. Undervisningen omfattar även olika metoder för att hushålla med resurser, exempelvis genom återbruk, reparation och vård av material och föremål. Huvudmannen bedömer att åtgärderna har utvecklat undervisningen genom att eleverna

har större möjligheter att koppla samman praktiskt slöjdarbete med ett hållbarhetsperspektiv. Reflektion kring hållbar utveckling har fått en tydligare plats i undervisningen. Eleverna ges återkommande möjligheter att diskutera konsekvenserna av olika val och utveckla en ökad förståelse för hur resurser kan användas på ett hållbart sätt. På längre sikt förväntas undervisningens utformning stärka elevernas förmåga att fatta välgrundade beslut i både arbetsprocessen i slöjd och i andra sammanhang där hållbar utveckling aktualiseras. Ytterligare åtgärder som planeras är att utveckla arbetet vidare genom gemensam planering i ämneslaget samt regelbundna uppföljningar mellan rektor och slöjdlärare. Resultat från elevutvärderingar används som underlag för den fortsatta utvecklingen av undervisningen.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Skolans arbete med att se till att slöjdämnet omfattas av ett jämställdhetsperspektiv

Utvecklingsområde 5

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Organisera så att elevernas val av materialinriktning görs medvetet och underbyggt samt se till att flickor och pojkar ges möjlighet att prova olika materials kombinationsmöjligheter med varandra.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan organiserat så att elevernas val av materialinriktning görs medvetet och underbyggt samt att flickor och pojkar ges möjlighet att prova olika materials kombinationsmöjligheter med varandra. Enligt huvudmannen har rektorn förändrat organisationen av slöjdämnet så att eleverna inte längre väljer materialinriktning i årskurs 9. Genom organisationsförändringen säkerställs att alla elever undervisas inom båda materialinriktningarna under högstadiet samt att de får pröva olika materials kombinationsmöjligheter med varandra. Exempelvis får eleverna smida en silverring och tillverka tillhörande smyckeskrin i trä och textil. Huvudmannen bedömer att organisationsförändringen har skapat mer likvärdiga förutsättningar för alla elever att utveckla kunskaper inom ämnet slöjd. Elevernas möjligheter att pröva olika material och tekniker har

ökat och risken för att traditionella könsmönster påverkar undervisningens innehåll har minskat. Enligt huvudmannen har undervisningen blivit mer inkluderande och bättre anpassad till innehållet i läroplanen. På längre sikt förväntas eleverna utveckla bredare kunskaper och erfarenheter av olika material, tekniker och uttrycksformer. Åtgärderna bedöms också bidra till ökad jämställdhet och stärka elevernas förmåga att göra självständiga val utifrån intresse och förmåga. Ytterligare åtgärder som planeras är att följa upp organisationen genom elevutvärderingar, analyser i ämneslaget och dialoger mellan rektorn och lärare som undervisar i ämnet slöjd. Enligt huvudmannen kommer resultaten att användas för att ytterligare utveckla undervisningen och säkerställa att samtliga elever ges likvärdiga möjligheter.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

Utvecklingsområde 6

Skolinspektionen bedömde att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande område:

- Reflektera och diskutera löpande olika frågor kring jämställdhet samt utmana eleverna i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt.

Av huvudmannens redovisning framgår att eleverna återkommande får reflektera över och diskutera olika frågor kring jämställdhet samt utmanas i val av material och metod utifrån föreställningar om kvinnligt och manligt. Enligt redovisningen har lärarna integrerat jämställdhetsperspektivet i slöjdämnets planeringar och i undervisningen samt arbetar mer aktivt med att uppmuntra elever att pröva material och tekniker som de annars kanske inte skulle välja. Eleverna får möjlighet att reflektera över traditionella könsmönster, materialval, yrkesroller och historiska perspektiv på slöjd. Enligt huvudmannen behandlas jämställdhetsperspektivet numera som en integrerad och planerad del av undervisningen istället för att enbart lyftas vid enstaka tillfällen. Lärarna har utvecklat ett gemensamt arbetssätt för att synliggöra normer och utmana begränsande föreställningar. På längre sikt förväntas elevernas medvetenhet om hur könsbundna normer påverkar stärkas. Åtgärderna bedöms bidra till att eleverna ges större frihet att göra

val utifrån egna intressen och förutsättningar, oberoende av traditionella föreställningar om kön. Ytterligare åtgärder som planeras är att lärarna ska arbeta med Skolverkets stödmaterial gällande jämställdhetsarbete och genomföra diskussioner kring hur normer och föreställningar om kvinnligt och manligt kan synliggöras i undervisningen. Huvudmannen uppger även att arbetet med jämställdhet kommer att följas upp genom ämnesnätverk, kollegialt lärande och återkommande dialoger mellan rektorn och lärare i ämnet slöjd. Uppföljningen kommer att användas för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet är en integrerad del av undervisningen och av skolans systematiska kvalitetsarbete.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att huvudmannen har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten inom det område som granskats.

På Skolinspektionens vägnar

X Christina Wallin

Beslutsfattare
Signerat av: Christina Wallin

X Sevi Karoussi

Föredragande
Signerat av: Sevi Karoussi

Bilaga 1: Författningsstöd

Skolinspektionens granskning ska avse den granskade verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.[1]

Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.[2] Vidare ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.[3]

Av skollagen framgår vidare att alla barn och elever i samtliga skolformer ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.[4]

Av läroplanen framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolan ska även främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer.[5]

---

[1] 26 kap. 20 § skollagen.
[2] 1 kap. 4 § skollagen.
[3] 1 kap. 5 § skollagen.
[4] 3 kap. 2 § skollagen, se även 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen gällande extra anpassningar och särskilt stöd.
[5] Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd.[6] I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår att skolan ska:

- erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt
- ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

Lärarna ska:

- sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former.
- ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan och ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel
- organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt samt successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.[7]

Undervisningen i ämnet slöjd ska enligt kursplanen syfta till att eleverna utvecklar förmågan att formge och framställa föremål genom att arbeta med olika material och hantverkstekniker. Eleverna ska bland annat:

- ges möjligheter att utveckla sin skicklighet i en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar
- ges förutsättningar att arbeta med färg, form och funktion för att skapa olika estetiska och kulturella uttryck
- ges förutsättningar att utveckla idéer samt överväga olika lösningar och tillvägagångssätt i slöjdarbetet
- ges möjligheter att reflektera över arbetsprocesser och resultat för att fördjupa sitt lärande.[8]

---

[6] 5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).
[7] Lgr22, 2.2 Kunskaper.
[8] Lgr22, 5 Kursplaner, 5.17 Slöjd.

Det centrala innehållet i slöjd för årskurs 7–9 består av följande tre delar: Slöjdens material, verktyg och hanterverkstekniker, slöjdens arbetsprocesser samt slöjdens uttryck och betydelse för hållbar utveckling. Innehållet i undervisningen inom ”slöjdens arbetsprocesser” handlar bland annat om slöjdarbetets olika delar: idéutveckling, överväganden, framställning samt reflektion över arbetsprocessen och resultatet. Det handlar även om hur delarna i arbetsprocessen samverkar och påverkar resultatet.[9]

När det gäller kunskaper om hållbar utveckling framgår i läroplanens första del avseende skolans uppdrag att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang. Genom ett miljöperspektiv får eleverna möjligheter att både ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.[10]

Vidare anges i kursplanen för slöjd att eleverna ska ges förutsättningar att utveckla förmågan att välja och hantera material för att främja hållbar utveckling. Undervisningen i ämnet slöjd ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att reflektera över arbetsprocesser och resultat utifrån kvalitet, uttryck och hållbar utveckling. En del av det centrala innehållet för årskurs 7–9 handlar bland annat om jämförelser mellan olika slöjdmaterial utifrån deras kvalitet och påverkan på miljön, resurshushållning genom återbruk, reparation samt vård av material och föremål.[11]

Avseende skolans jämställdhetsarbete och jämställdhetsperspektiv i undervisningen framgår följande i läroplanens första del. Skolan ska:

- aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet
- synliggöra och motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling
- organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina

[9] Ibid.
[10] Lgr22, 2.2 Kunskaper.
[11] Lgr22, 5. Kursplaner, 5.17 Slöjd.

> intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.[12]

Vidare framgår att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar, kvinnor och män. Skolan ska också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska eleverna utveckla en förståelse av hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter.[13]

I läroplanens andra del anges vidare att alla som arbetar i skolan i sin verksamhet ska:

- bidra till att skolan präglas av jämställdhet och solidaritet mellan människor och att eleverna interagerar med varandra oberoende av könstillhörighet
- utgå från ett demokratiskt och normmedvetet förhållningssätt i det vardagliga arbetet.

Läraren ska:

- synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter samt hur könsmönster kan begränsa egna livsval och livsvillkor
- planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.[14]

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas.[15] Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas förutsättningar och behov.[16] På skolenhetsnivå ansvarar rektorn för att det görs ett arbete med att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.[17]

---

[12] Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning.
[13] Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag.
[14] Lgr22, 2.1 Normer och värden.
[15] 2 kap. 9 § skollagen.
[16] 2 kap. 10 § skollagen.
[17] Se 4 kap. 4–6 §§ skollagen.

I läroplanens andra del om övergripande mål och riktlinjer framgår bland annat att rektorn:

- har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen
- ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna
- har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar bland annat för att utbildningen och undervisningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och organiseras så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.[18]

[18] Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar.